

Hitlerjev vzpon na oblast - Nemčija totalitarna država

RAZMERE V NEMČIJI V LETIH PO 1. SVETOVNI VOJNI

Nemčija - Weimarska republika

Večina Nemcev ni mogla sprejeti sramotnih pogojev versajske mirovne pogodbe, v politikih, ki so jo sprejeli so videli izdajalce nemškega naroda.



Nemčija sredi "do zob" oborožene Evrope.

Politične, gospodarske in družbene razmere v weimarski republiki

**Preberi besedilo v učbeniku na strani 40
(prvi, drugi in tretji odstavek) in si izpiši
glavne značilnosti razmer v Nemčiji.**

- politične razmere:

- družbene razmere:

- gospodarske razmere:



Bil je talentiran, vendar po mnenju komisije likovne akademije na Dunaju ne dovojl, da bi ga sprejeli na študij.



Adolf Hitler - vzpon na oblast

Hitler se je rodil v mestu Braunau ob Innu, oče, Avstrijski Nemec, je bil carinski uradnik.

Leta pred prvo svetovno vojno je preživel na Dunaju, kjer se je poskušal vpisati na likovno akademijo in študirati slikarstvo. Preživljal se je z prerisovanjem razglednic mesta in dunajske okolice.

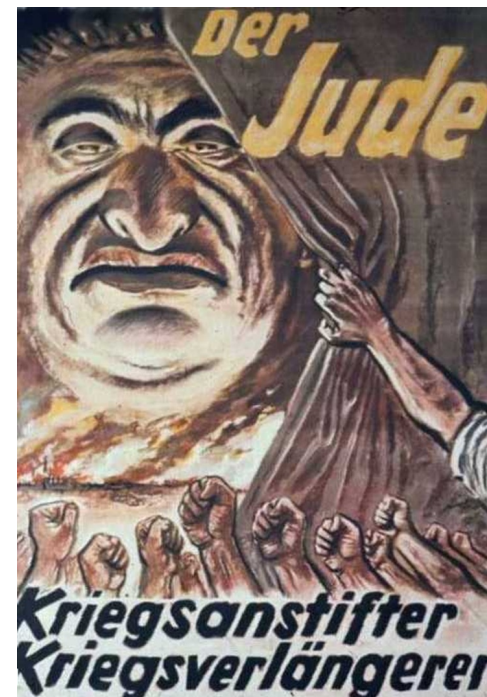
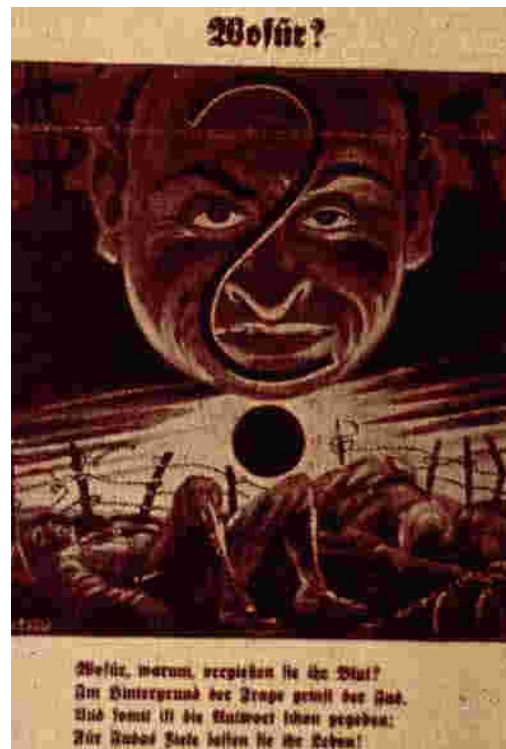
Služenju vojaškega roka se je izognil tako, da se je preselil v nemški Munchen.

Ob izbruhu prve svetovne vojne se je kot prostovoljec prijavil v nemško vojsko in se boril na zahodni fronti.

Adolf Hitler - vzpon na oblast

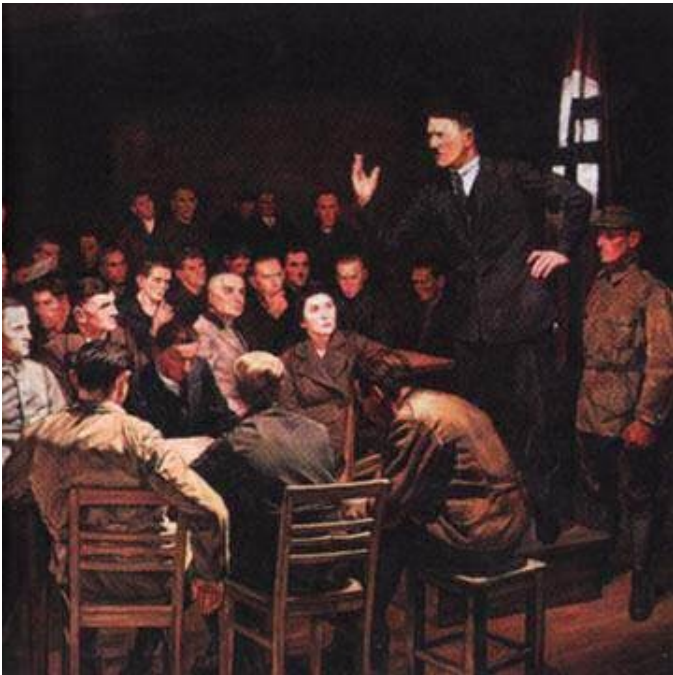
Po vojni (1919) se je v Munchnu pridružil majhni, nepomembni, Nemški delavski stranki (DAP), ki se je kasneje preimenovala v Nationalsocialistično nemško delavsko stranko (NSDAP) - nacistično stranko.

V svojem programu je stranka povdarjala krivičnost versajske mirovne pogodbe, obsojala nemške politike, ki so jo sprejeli. Glavni krivci za poraz v vojni in vse težave nemškega naroda so bili Judje.



Levi letak kaže na Jude kot krivce za poraz v vojni, desni pa kot glavne krivce za vojno.

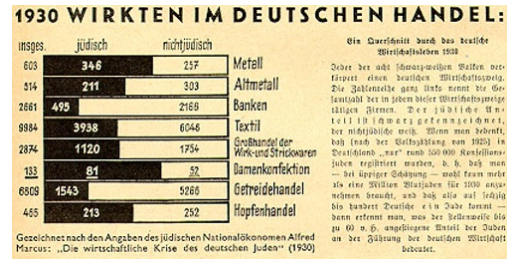
Adolf Hitler - vzpon na oblast



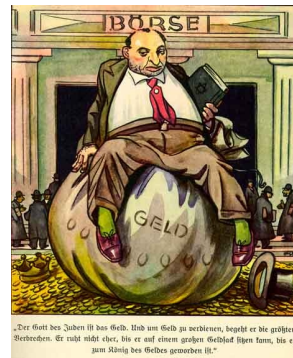
Hitler se izkaže za izredno dobrega govornika. Na zborovanjih, ki se jih po velikih pivniških dvoranaх Munchna in okolice udeležuje tudi do nekaj tisoč ljudi Hitler nenehno povdarja mržnjo do: Judov, komunistov, socialistov, vodilnih politikov, demokracije in povdarja krivičnost versajske mirovne pogodbe. Obljubljal je ponovno združitev vseh Nemcev v skupno državo, godpodarsko in vojaško močno Nemčijo.

Leta 1923 poskuša Hitler izvesti v Munchnu državni udar in s svojo stranko prevzeti oblast. Upor je zadušen in Hitler je obsojen na 5 let zapora, stranki pa je bilo prepovedano delovanje.

Protijudovska propaganda



Gospodarske panoge in lastniški deleži Judov



**Grdi Jud drži del Rusije pod pazduho,
v drugi roki pa ima krvav denar**

Judovski bog je denar



**Judje s svojim denarjem
zapeljujejo nemška dekleta in tako
uničujejo nemško raso.**

**Nemec, arijec, je delaven
medtem ko Jud teži k temu,
da bi na čim lažji način prišel
do denarja.**

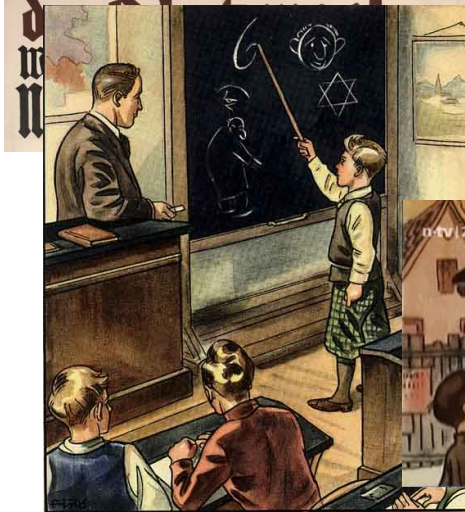


Marksizem je angel varuh kapitalizma!

Glasujte za nacionalsocializem



Prizori iz otroške slikanice

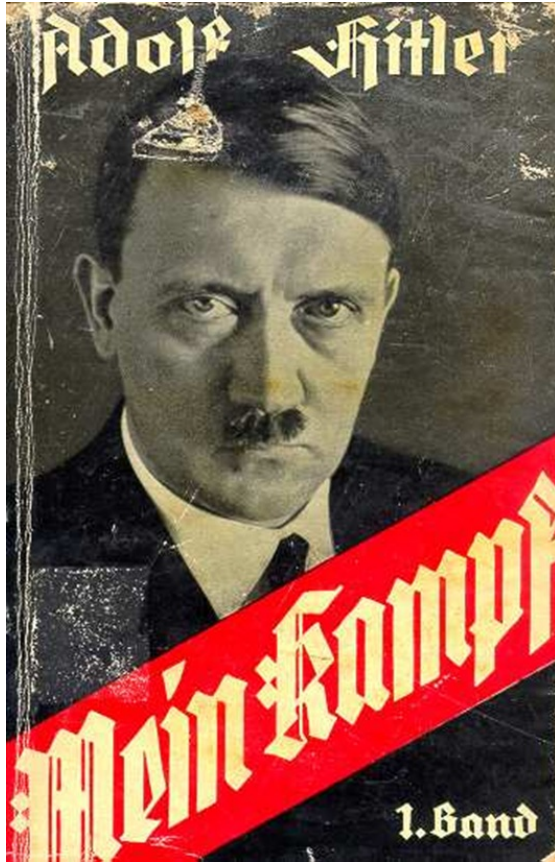


„Die Judenmose lit an ihrer Spitze gebogen. Sie sieht aus wie et



„Sofbäuerin, heut' hab' ich für dich was Refonberes. Schau dielen Stoff an! Das gibt ein Kleid für dich, Sofbäuerin, ein Kleid, du wiest barin aussehen wie eine Baronin, wie eine Fürstin, wie eine Königin...“

Adolf Hitler - vzpon na oblast



V zaporu je Hitler začel pisati knjigo, v kateri je zajel temeljne točke programa nacistične stranke:

- **večvrednost arijske (nemške) rase**
- **boj proti Judom**
- **boj proti komunistom, boljševikom in socialistom**
- **boj proti demokraciji**
- **boj za življenjski prostor nemškega naroda**

- združiti vse Nemce v eno državo



Kje je Hitler nameraval pridobiti življenjski prostor za Nemce?



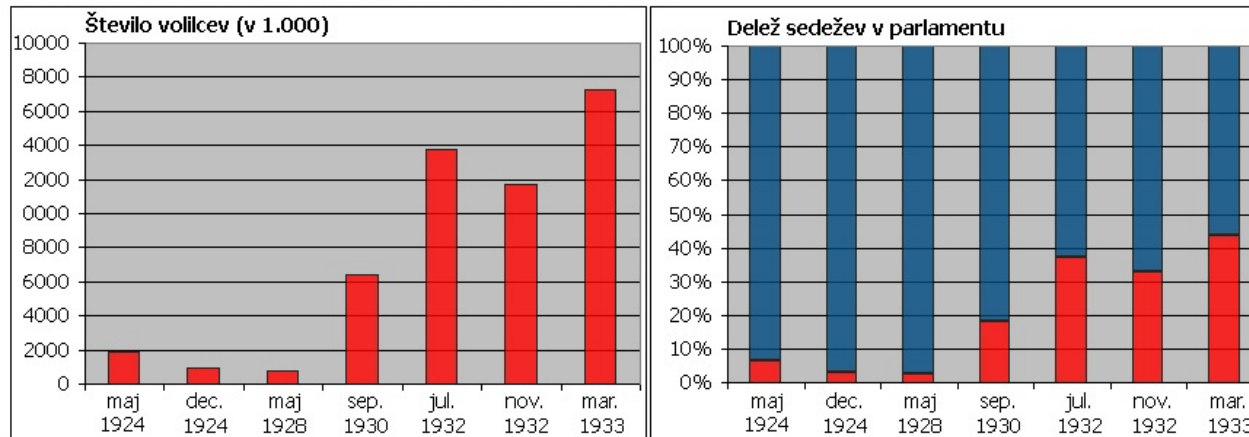
Nacistična stranka je imela svoje oborožene enote (SA in SS), ki so preganjale oz. izvajale nasilje nad političnimi nasprotniki, Judi, invalidi, homoseksualci, psihičnimi bolniki, torej nad vsemi, ki so "ogrožali" čistost nemške arijske nadržase.



Nacistični simbol

Adolf Hitler - vzpon na oblast

Kako je naraščal delež pripadnikov NSDAP v nemškem parlamentu



S pomočjo grafikona ugotovi, kdaj je pričela naraščati priljubljenost nacistične stranke?



V času gospodarske krize tudi v Nemčiji naglo naraste brezposelnost. Pomajkanje je tako veliko, da starši ne morejo zagotoviti hrane za svoje otroke.

V letih krize nacisti z aktivno politično propagando in fizičnim nasiljem svoj vpliv nenehno povečujejo. Januarja 1933 je nemški predsednik republike Paul von Hindenburg Hitlerju podelil mandat za sestavo vlade. Hitler je tako postal ministerski predsednik (kancler).



Nemčija totalitarna država



Februarja 1933 je nizozemski komunist Marius van Lubbe podtaknil ogenj v Reichstagu.

Hitler in nacisti so izkoristili priložnost in razglasili, da se komunisti pripravljajo za nasilen prevzem oblasti.

Parlament je sprejel Odlok za zaščito države, na podlagi katerega je vlada (Hitler in nacisti) lahko sprejemala odločitve in zakone brez potrditve parlamenta. Ustava in politične svoboščine, kot so svoboda govora, tiska, druženja, zasebnosti so bile prepovedane. Postopoma so bile ukinjene ali prepovedane tudi politične stranke, ostala je le nacistična NSDAP. Demokracija v Nemčiji je bila tako pod pretvezo ohranjanja miru in obrambe pred komunistično nevarnostjo ukinjena.

Adolf Hitler - utrditev oblasti

Tekmece v lastni stranki je Hitler odstranil v pokolu, ki ga v zgodovini nacistične Nemčije poznamo kot "noč dolgih nožev".



Ogrožal ga je poveljnik strankinih SA enot (rjavosrajčnikov) Ernst Rohm. Pokol vodilnih SA-jevcev so izvedli pripadniki druge strankarske enote, ki je bila ustanovljena kot Hitlerjeva osebna straža Schutzschaffel (Zaščitni vod)- SS

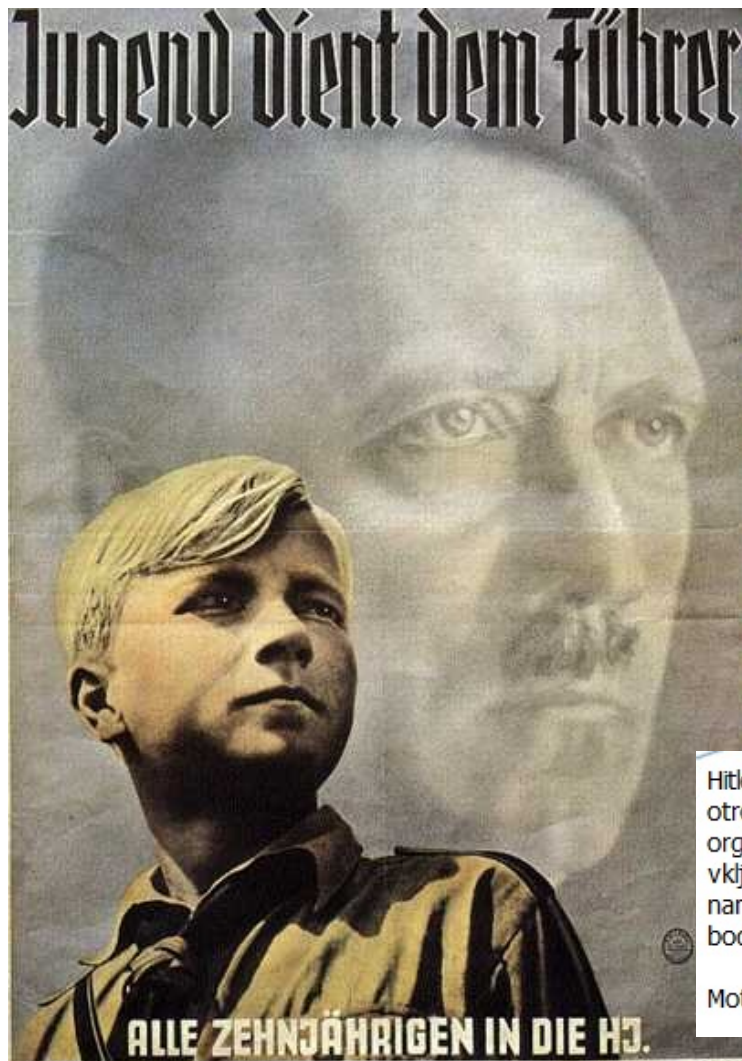
Adolf Hitler - utrditev oblasti



Leta 1934 je umrl nemški predsednik Hindenburg. Nacisti so enostavno združili položaj predsednika vlade (kanclerja) in predsednika republike.

Hitler je tako postal vodja (Führer) z neomejeno oblastjo.

En narod, ena država en vodja



Hitler je v šolske programe vpeljal nacistično ideologijo ter mlade Nemce že od ranega otroštva vzgajal v duhu nacizma. Že leta 1926 je bila v sklopu NSDAP ustanovljena organizacija **Hitlerjeva mladina** (*Hitlerjugend*), v katero so se sčasoma bili prisiljeni vključiti vsi mladi. Leta 1933 je organizacija štela že dobra dva milijona mladincev. Glavni namen organizacije je bil vzgajanje »arijskih nadljudi«, ki bodo v ponos svoji državi in bodo zvesto služili tretjemu rajhu.

Moto organizacije je bil: »*Kri in čast!*«.

Propagandni letak organizacije Hitlerjeva mladina

Od leta 1936 je bilo članstvo v organizaciji obvezno!

Nacistično oblast je spremljalo silovito nasilje nad političnimi nasprotniki, Judi, Romi, duševno prizadetimi, homoseksualci, nad vsemi, ki maj bi ogrožali naciste na oblasti in arijsko raso.

Leta 1933 so bila ustanovljena prva koncentracijska taborišča.

*»Ko so nacisti prišli po komuniste, sem molčal,
saj nisem bil komunist.
Ko so zapirali socialdemokrate, sem molčal,
saj nisem bil socialdemokrat.
Ko so prišli po katoličane, nisem protestiral,
saj vendar nisem katoličan.
Ko so prišli pome, ni bilo nikogar več,
ki bi lahko protestiral.«*

Avtor gornjih vrstic, evangeličanski pastor Martin Niemöller, je bil med letoma 1937 in 1945 zaprt v koncentracijskih taboriščih Sachsenhausen in Dachau



Že leta 1933 je bilo ustanovljeno prvo nemško koncentracijsko taborišče Dachau, kamor je Hitler najprej zapiral svoje politične nasprotnike (komuniste in socialiste), kasneje pa so nacisti v taborišče poslali na tisoče in tisoče Judov, Romov, Slovanov, homoseksualcev, invalidov itn.



Sterilizacija je osvoboditev, ne kazen.

Na letaku so trije invalidni otroki z napisom: "Kdo bi hotel biti odgovoren za to?"



Napis pravi, da mora zdrav državljan za duševnega bolnika do njegovega 60. leta plačati 50 000 mark

Duševne bolnike so leta 1934 razglasili za "nekoristne osebe" in jih prisilno sterilizirali.



Židje so naša nesreča, risba iz otroške knjige iz leta 1935, ki zahteva izgon Židov

Z prihodom Hitlerja na položaj predsednika vlade so se začeli sprejemati protijudovski zakoni.

- leta 1933 so bili odpuščeni judovski državni uradniki
- sledile so prepovedi opravljanja poklica: odvetnikom, zdravnikom,
- judom je omejen vpis v šole
- prepovedane so zakonske zveze med Judi in Nemci
- Judi so izključeni iz vojaške službe
- prepovedni so obiski kina, gledališč, kopališč; predpisani so posebni odelki v vagonih...
- Judom je bilo prepovedano, da so v svojem gospodinjstvu zaposlijo nemške državljane ženskega spola mlajšega od 45 let
- leta 1938 so bila Judom prepovedane in zaplenjene gospodarske dejavnosti. Država je zaplenila trgovine, delavnice, tovarne ...

Protijudovsko zakonodajo je spremljalo nasilje in bojkot



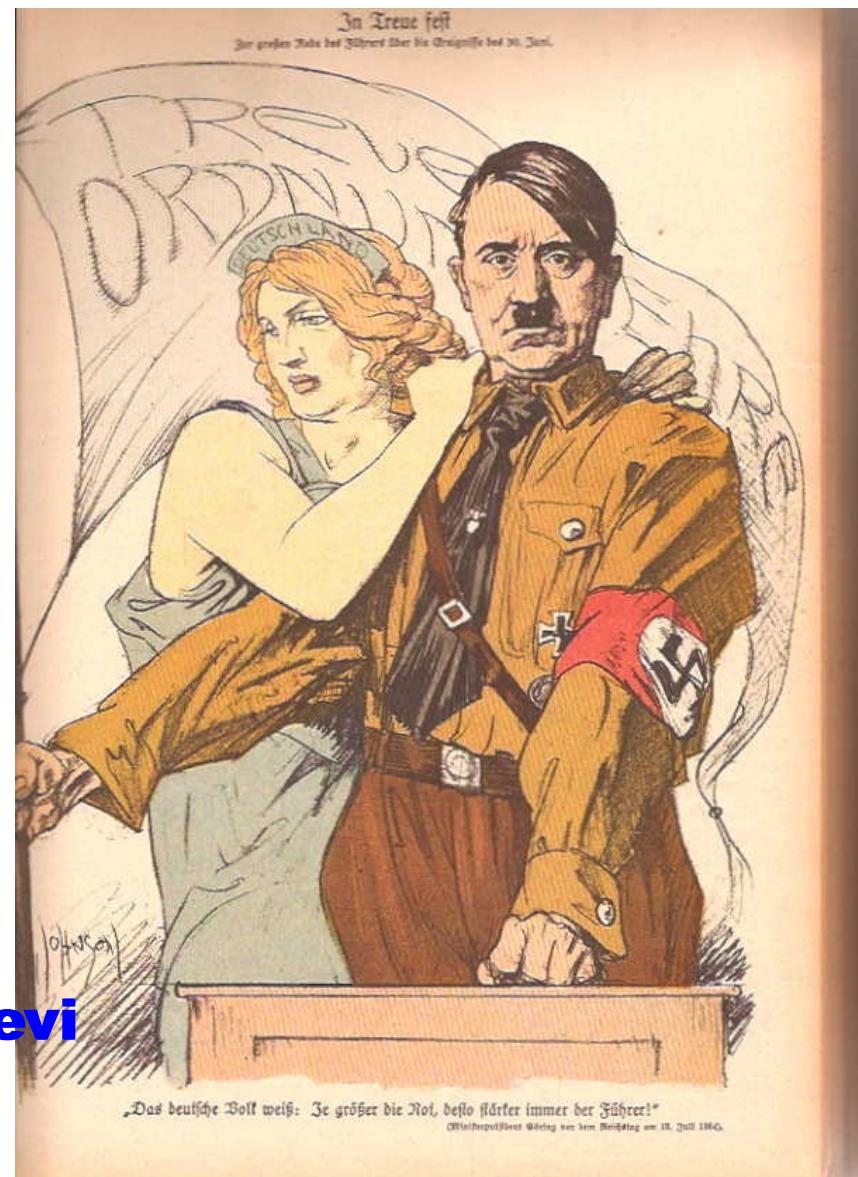
Razbite izložbe judovskih trgovin v novemberski "kristalni noči" leta 1938.

V noči iz 10. na 11. november leta 1938 naj bi bilo požganih in oskrunjenih več sto sinagog; uničenih je bilo najmanj 8000 trgovin, opustošeno nešteto stanovanj. Med 90 in 100 Judov je bilo ubitih, zabodenih ali pretepenih do smrti.

Nacistična propaganda in kult osebnosti



Nacisti prirejajo množične shode, Hilerjevi govori donijo iz zvočnikov po nemških mestih nas



Knjige, ki niso bile napisane v duhu nacistične miselnosti ali so ji nasprotovale so množično zažigali.



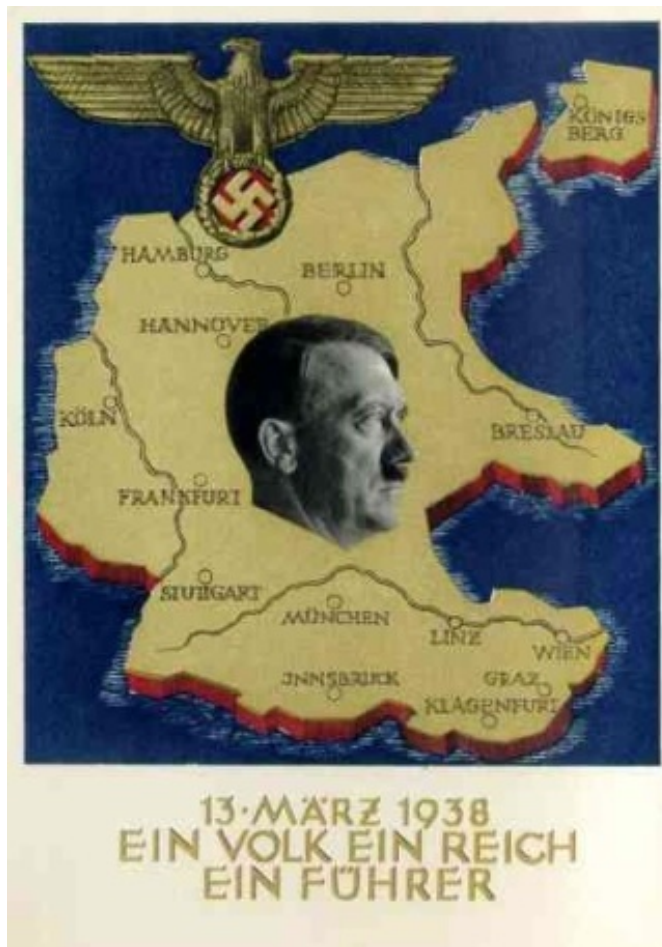
Nacistična nemčija - gospodarstvo, vojska in zunanja politika

Nadzor nad gospodarstvom je prevzela država. Vse sile so bile usmerjene v vojaško industrijo, saj je Hitler zavračal določbe versajske pogodbe. Leta 1935 je bila v Nemčiji ponovno uvedena splošna vojaška obveznost.



Nezaoslenost se je zmajšala tudi zahvaljujoč velikim gradbenim delom. V Nemčiji se je začela graditi moderna avtocestna mreža.

Nemce je navduševala Hitlerjeva agresivna politika, podpirali so ga tako najbogatejši sloji, ki so zaradi gospodarskega razvoja postajali še bogatejši, kot množice, ki so v njem videle vodjo, ki bo popravil krivice storjene nemškemu narodu.



Preberi besedilo v učbeniku na strani 42 (Nemška zunanja politika) in ugotovi ozemeljske širitve Nemčije do izbruha druge svetovne vojne.

Katero ozemeljsko pridobitev slavi plakat?